

1

LIETUVOS TSR PREKYBOS LIAUDIES KOMISARIATO

DARBU ATSKAITA

1940 m. liepos 31 dieną buvo įsteigta Prekybos Ministerija, kuriai pavesta prekybos priežiūra bei tvarkymas.

Pagrindiniais Prekybos Ministerijos, vėliau Liaudies Komisarato uždaviniais, buvo griežtos priežiūros įvedimas tuo metu buvusiai privačiai prekybai ir parengiamieji darbai stambiai prekybai nacionalizuoti. Tam reikalui prekybos įmonėms buvo paskirta komisari, kurių skaičius siekė virš 1600 asmenų, taip pat buvo paskirta 20 apskričių prekybos komisarų ir tiek pat jų pavaduotojų atskirų įmonių komisarų darbui apskrityse prižiūrėti bei ryšiams su Komisaratu palaikyti. Prekybos Komisarais daugumoje buvo skiriami kooperatinių ir privatinių įmonių tarnautojai, kurių kandidatūros į komisarus daugumoje atvejų buvo suderintos su prekybos tarnautojų profsąjungų valdybų nuomone. Su apskrities ir atskirų prekybos įmonių komisarais keletą kartų buvo padaryti informacinio pobūdžio pasitarimai bei instruktoriai, įvykę dar prieš nacionalizaciją.

Planingai nacionalizacijai praversti kilo reikalas sudaryti nacionalizuotinių prekybos įmonių sąrašą, paimant pagrindu įmonės turėtos 1939 metais apyvartos dydį. Sudarant sąrašus, susidurta su sunkumais nustatant apyvartos sumą, nes įmonių dauguma nevedė tinkamo sąskaitybės, gi turimieji mokesčių inspekcijų daviniai apie įmonės apyvartą negalėjo būti laikomi patikimais, nes tie daviniai buvo subjektyvūs su aiškia tendencija mažinti prekių apyvartos sumą.

Tikslesnei atskiros prekybos įmonės apyvartos sumai nustatyti buvo kviečiami prekybos tarnautojų profsąjungų atstovai, atskirų branžų žinovai bei pažįstą įmonių daugumą ir žiną jų apyvartas. Tuo būdu, sudarius nacionalizuotinių įmonių sąrašus ir atlikus kitus paruošiamuosius darbus, Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu, 1940 m. rugsėjo mėn. 27-29 d.d. Prekybos Liaudies Komisarato buvo nacionalizuota 1138 prekybos įmonės, kurių metinė atskiros įmonės apyvarta siekė Lt 150.000 ir daugiau. Kai kuriose atskirose apskrityse buvo nacionalizuota šis prekybos įmonių skaičius su jų bendra 1939 metų apyvartos suma:

1/ Kauno m. ir apskr.	355 įm.	197.200.000 Lt
2/ Vilniaus m. ir apskr.	280 "	94.800.000 "
3/ Šiaulių apskr.	77 "	23.300.000 "
4/ Panevėžio apskr.	56 "	18.500.000 "
5/ Ukmergės apskr.	40 "	9.200.000 "

Mažiausias nacionalizuotų įmonių skaičius buvo Seinų apskr.- 5 įmonės su bendra 900.000 Lt apyvarta, Švenčionėlių apskr. - 7 su 1.700.000 Lt. Bendrai, š.m. rugsėjo 27 d. nacionalizuota 1138 įmonės, kurios 1939 metais turėjo bendrą apyvartą virš 423 mil. litų.

Nacionalizuotos įmonės, turint galvoje jų tikslingesnę tarnybą savo paskirčiai ir atsižvelgiant į atskirų įmonių branžas, buvo perduotos atitinkamiems liaudies komisariatams, kooperatyvams bei organizacijoms.

Nacionalizuotų 1138 įmonių paskirstymas atrodo šiaip:

Eil. Nr.	Kam perduota	įmonių skaičius	Bendra 1939 metų apyvarta mil. lt.
1.	Prekybos Liaudies Komisariatas	140	75
2.	Vietinės Pramonės Liaud. Kom-tas	42	22
3.	Maisto Pramonės Liaudies Kom-tas	44	18
4.	Komunalinio Ūkio Liaud. Kom-tas	9	3
5.	Valstybinė Leidykla	31	13
6.	Parama	101	34
7.	Rūta	124	32
8.	Linas	11	3
9.	Lietūkis	636	223
Viso		1138 įm.	423 mil. lt.

Nacionalizuotų prekybos įmonių aktyvai siekė:

1.	Kasa ir einamos sąskaitos	20,1 mil. litų	
2.	Prekės sandėliuose tuo laiku buvusiomis kainomis	104,1 " "	
3.	Prekės muitinėse	13,4 " "	
4.	Nekilnojamasis ir kilnojamasis turtas	15,7 " "	
5.	Debitoriai ir gaunamieji vekseliai	22,4 " "	
6.	Vertybinių popierių	8,2 " "	183,9 mil.

Atlikus š.m. rugsėjo 27-29 d. nacionalizaciją dėl nebuvimo tikslų davinių eilė prekybos įmonių buvo ^{ne}nacionalizuota, todėl pradedant š.m. lapkričio 15 d. vykdoma antroji, papildoma nacionalizacija. Ligi š.m. gruodžio 27 dienos papildomai nacionalizuota 432 prekybos įmonės, kurių aktyvai sudaro:

1.	Kasa ir einamos s-tos	5,8 mil. litų	
2.	Prekės sandėly:		
	senomis kainomis	14,9 " "	
	naujomis kainomis	1,1 " "	
3.	Debitoriai	2,2 " "	
4.	Turtas	3,9 " "	27,9 mil.

Taigi iš viso nacionalizac. aktyvai siekia

211,8 mil. lt.

Iš papildomai nacionalizuotų prekybos įmonių perduota: Vietinės Pramonės Liaudies Komisariatui 12 prekybos įmonių ir 4 dirbtuvėse, Maisto Pramonės Liaudies Komisariatui 12 įmonių, Komunalinio Ūkio Komisariatui - 4, Valstybinei Leidyklai - 2, Rūtai - 7, Lietūkiui 176, Paramai - 1, Lietuvos Ryšių Valdžybai 1, kitos prekybos įmonės liko Prekybos Liaudies Komisariato žinioje, kuris savo ruožtu, tas įmones pakirstė atskiroms valstybinėms prekyboms ir organizacijoms.

Reikia pastebėti, kad kai kurių stambių bei turinčių didelį prekių asortimentą prekybos įmonių nacionalizacija dar nėra baigta, t.y. dar nebaigta sudaryti nacionalizacijos aktai, tad anksčiau patiektieji nacionalizuotų įmonių aktyva, suvedus galutinius davinius, turės kiek padidėti. Komisariato dar neturima 12 nacionalizacijos aktų iš pirmosios nacionalizacijos ir 27 aktų iš papildomosios.

Reikia pastebėti, kad vykdant paruošiamuosius nacionalizacijos darbus ir pačią nacionalizaciją, Komisariatas kovojo su spekuliacija pagal Nepaprastuoju metu tautos ūkiui tvarkyti įstatymą ir ligi 1940.X.10 d.- Baudžiamojo Statuto 242 str. papildymo - buvo išsprendę 639 bylas, daugiausia, dėl spekuliacijos. Likusios Komisariato neišspręstos bylos perduotos Prokuratūrai. Tačiau Komisariatas ir toliau kovoja su spekuliacija, kainų kėlimu ir pan. ir vykdo prekybos priežiūrą per savo inspekcijos - kontrolių skyrių ir apskrities prekybos komisarų, einančius inspektorių pareigas apskrityse.

II. Prekybos organizacija.

Baigus likviduoti stambią privačią prekybą imtasi žygių tarybinei prekybai organizuoti.

Š.m. spalio mėn. 25 d. LTSR Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu, Prekybos Liaudies Komisariatas lapkričio pradžioje suorganizavo Valstybines Prekybas Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje ir Ukmergėje ir Respublikinę Valgyklų Trestą, kurioms buvo perduotos atitinkamos nacionalizuotos prekybos įmonės.

Valstybinių Prekybų krautuvų skaičiaus judėjimą pavažduoja ši lentelė:

Eil. Nr.	Valstybinė Prekyba	Įsteigimo data 1940 m.	Lapkri-čio m.	Gruodžio 1 d.	Gruodžio 27 d.
1.	Vilniaus	XI.1	81	146	165
2.	Kauno	XI.1	1	110	142
3.	Šiaulių	XI.18	2	23	34
4.	Panevėžio	XI.25	1	18	36
5.	Marijampolės	XI.27	7	7	12
6.	Ukmergės	XI.27	12	12	22

Be valstybinės prekybos tinklo esama kooperatinės prekybos tinklo, kuriame "Lietūkis" turi apie 900 prekybinių taškų, "Parama" Kaune - 120, "Rūta", Vilniuje - 102 taškų. Suorganizuotasis "Valgio Trestas", Kaune, turi 18 taškų, Vilniuje - 18, Ukmergėje - 1 ir Palangoje - 1.

Be to, Komisariatas perėmė iš Vietinės Pramonės Liaudies Komisarato urmo bazes Kaune, sujungdamas jas į Pramoninių prekių pardavimo urmo kontorą, ~~ir~~ organizuoja pramoninių prekių urmo prekybą Vilniuje ir suorganizuotas Vilniaus Universalinis Magazinas, kuris atidaromas 1940.XII.31 dieną.

Šiuo metu vyksta prekybos įmonių tinklo reorganizacija bei steigiamos prekybos įmonės darbo žmonių labiau apgyventuose rajonuose ir miesto pakraščiuose. Atsižvelgiant į tas aplinkybes, jau turima paruošta prekybos įmonių tinklo Kaune 1941 m. planas ir ruošiamas Vilniaus tinklo planas.

Numatoma 1941 metais įsteigti prekybos įmonių ~~numatoma~~ (skaičiai apytikslūs):

<u>miestuose:</u>	<u>yra</u>	<u>Numatoma atidaryti</u>
1. Vilniuje	337	280
2. Kaune	310	130
3. Šiauliuose	52	75
	699	485
<u>Visame krašte:</u>		
1. Lietūkio	875	490
2. Maisto	34	10
3. Valgio ir Lietūkio	2 valgyklos	172
4. Valst. Leidyklos	13	3
	924	675

Kooperatinio prekybos skėtoriaus prekybinio tinklo sudarymas bei tinkamas kooperatyvų dislokavimas ir steigimas visame krašte, ypač kaimuose ir miesteliuose, yra pastaruoju metu įsteigto Respublikinės vartotojų bendrovių sąjungos žinioje. Įsteigtoji sąjunga jungia visus esamus kooperatyvus, jų organizacijas į vienatinę vartotojų kooperacijos sistemą.

LTSR Liaudies Komisarų Taryba š.m. X.25 d. nutarimu buvo prašiusi TSRS Liaudies Komisarų Tarybą įpareigoti atitinkamus TSRS Liaudies Komisariatus organizuoti specializuotas parduotuves / prekybos ir didmenų bazes Vilniuje ir Kaune.

TSRS Liaudies Komisarų Taryba iš LTSR Liaudies Komisarų Tarybos pageidaujamų įsteigti įmonių sąrašą šiuo tarpu sutiko įsteigti juvelyrinės prekybos 3 parduotuves (2 Kaune ir 1 Vilniuje), gidel urmo bazių įsteigimo Vilniuje ir Kaune pavesta atitinkamiems TSRS Liaudies Komisariatams įsteigti ^{šios} urmo bazes.

TSRS Tekstilės Pramonės Liaudies Komisarato medvilninių, vilninių, šilkinųjų ir lininių audinių, siūlų, skarelių ir kt. pardavimo bazę su buveine Vilniuje ir skyriumi Kaune;

TSRS Lengvosios Pram. Liaud. Komisarato siuvimo dirbinių, avalynės, trikotažo, kojinių, veltinių, odos ir kitų prekių pardavimo bazę su buveine Vilniuje;

TSRS Elektros Pramonės Liaudies Kom-to Vyr. elektros prekybos pardavimo bazę su buveine Vilniuje;

TSRS Chemijos Pramonės Liaud. Kom-to gumos dirbinių pardavimo bazę, gumos avalynės ir gumos dirbinių prekybos, su buveine Vilniuje; ,

TSRS Maisto Pram. Liaud. Kom-to: Vyr. druskos prekybos, Vyr. konservų prekybos pardavimo bazes su buveine Vilniuje;

TSRS Žuvų Pramonės Liaudies Komisarato Vyr. žuvų prekybos pardavimo bazę su buveine Vilniuje;

TSRS Prekybos Liaudies Komisarato Optmetizo kontoros jungtinę bazę pirkti ir parduoti: galanterijos prekėms, metalo ir indų reikmenims, kultūros reikalams reikmenims, bakalejos prekėms su buveine Vilniuje.

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu buvo padaryti du prekių perkainavimai: 1) š.m. spalio 5 d. - buvo įvykdytas procentinis prekių kainų pakėlimas pramoninėms prekėms ir nustatytos tvirtos kainos daugeliui maisto produktų, 2) š.m. lapkričio 23 d. buvo įvesti LTSR LKT patvirtinti Prekybos Liaudies Komisarato paruošti detalinių kainų kainininkai vietinės pramonės gaminiams bei maisto produktams. Importinėms ir kai kurioms kitoms prekėms buvo padarytas procentinis kainų pakėlimas.

Paruošiant kainininkus turėta šių sunkumų: 1) dėl vietinės pramonės trestų organizavimosi jiems nepatiekus pilnos medžiagos ne visas vietinės pramonės prekių asortimentas buvo įtrauktas į kainininkus, tad šiuo metu esama reikalo išleisti papildomus kainininkus 2) kai kurias vietos gamybos prekių kainas buvo sunku prilyginti Sąjungos prekių kainoms, nes vietos pramonės gaminiai neturėjo standartų ir, be to, vietos gaminiai ryškiai skyrėsi nuo tokių pat prekių, gaminamų Sąjungoje ir įvairių vietos fabriku gaminamos prekės buvo išleidžiamos rinkon skirtingais pavadinimais, artikulais ir kainomis; 3) neturėta kainininkų sudarymo specialistų, kas sunkino kainininkų sudarymą.

Patsai perkainavimas kai kuriose įmonėse sutiko kliūčių dėl kainininkų nepilnumo ir dėl menkos prekybos darbuotojų kvalifikacijos.

Šiuo metu pastebima, kad vietinė pramonė, išleisdama rinkon prekes, retai kada prisilaiko prekių standartų ir, gamindama naujas prekes, neprisitaiko prie esamųjų Sąjungos standartų.

Privatinis prekybos sektorius

Greta valstybinės ir kooperatinės prekybos šiuo metu esama dar privačios smulkios prekybos, kuri prekiauja maisto produktais ir kolonialinėmis prekėmis. Kadangi šiuo metu valstybinė ir kooperatinė prekyba nėra pakankamai išsiplėtusi ir jos tinklas nėra gausus, tad privačios prekybos sektorius turi papildyti valstybinės ir kooperatinės prekybos tinklą. Gi kad privati prekyba galėtų tinkamai atlikti dabartinę savo paskirtį, šiuo metu Komisariatas organizuoja maisto produktų prekybą komiso pagrindais per smulkius privačius prekybininkus, kurie rimtai ir sąžiningai tvarko savo įmonę. Tuo reikalu buvo sušauktas Lietūkio, "Pienocentro", "Maisto" Valstybinių Prekybų atstovų pasitarimas ir paruošta pavyzdinė komiso sutartis, sudarytina tarp prekiaujančios organizacijos ir prekybininko - detalisto. Tokių sutarčių numatoma sudaryti pirmomis 1941 metų dienomis Kaune Lietūkio - 300 sutarčių, "Pienocentro" - 100.

Prekybai, ypatingai privačiam sektoriui, prižiūrėti Komisariatas turi Inspekcijos - Kontrolės skyrių su 44 tarnautojais, iš kurių yra 22 apskrities inspektoriai. Be to, apskričių Vykdomesiems Komitetams pavesta suorganizuoti prekybos skyrius prie komitetų. Prekybos skyriai savo veikloje priklausys ir Prekybos Liaudies Komisarui. Prekybos skyriams vadovautis savo darbe yra išsiuntinėti tipingieji nuostatai, Liaudies Komisarų Tarybos š.m. XII.17 d. patvirtinti, Komisarato paruošti, prisilaikant sąjunginių nuostatų. Vykdomųjų Komitetų Prekybos Skyriai turės savo veikimo rajone organizuoti prekybą, tikrinti taisyklių, liečiančių prekybą, vykdymą, imtis priemonių prekybos įmonių tinklui plėsti, kontroliuoti ypatinai privačią prekybą, duoti leidimus prekiauti. Šiuo tarpu leidimai prekiauti (patentai) 1941 metams išduodami sena tvarka ir Komisariatas yra davęs nurodymų sekti, kad privatus prekybininkas, kiek jis šiuo metu yra reikalingas, nesiaurintų savo įmonės veiklos. Bendrai, Vykdomųjų Komitetų Prekybos skyriai prižiūrės bei normalizuos vietas prekybą ir bus žymiu ir reikšmingu talkininku tarptautinės prekybos tvarkyme Lietuvos TSR-je.

Komisariato organizacija.

Prekybos Liaudies Komisariatas savo etatuose turi 169 tarnautojus, iš kurių šiuo metu Kaune dirba 98 asmenys, Atstovybėje Vilniuje - 21 asmuo. Turint galvoj, kad Komisariatas organizavosi vienu iš paskutiniųjų tarnautojų komplektavimas turėjo kliūčių: geresni specialistai ir asmenys, savo dvasia artimesni tarybinei valdžiai, jau dirbo kituose komisariatuose, gi pakviesti specialistus iš kooperatinių organizacijų irgi nepavyko, nes atlyginimas už darbą privačiose įstaigose yra aukštesnis negu valdinėse ir, be to, plečiantis kooperatinėms organizacijoms, numatomi kviesti tarnautojai buvo reikalingi vietoje. Privačių įmonių tarnautojų tik nežymi dalis yra atitinkamų kvalifikacijų, nes privatus savininkai nesirūpino tarnautojų kvalifikacijų kėlimu.

Prekybos Liaudies Komisariato uždaviniai, teisės bei pareigos valdymo atžvilgiu organizacinė struktūra yra suderinta su sąjunginiais nuostatais ir yra LTSR Liaudies Komisarų Tarybos 1940.XII.17 nutarimu patvirtinta.

Komisariatas turi šiuos skyrius:

1/ Pramonės dirbinių skyrius, kuris organizuoja pramonės gaminių prekybą, prekių parūpinimą, paruošia gaminių realizavimo planus, prižiūri jų vykdymą ir kt. Šis skyrius ypatingai daug darbo turėjo su licencijų prekėms įvežti davimu. ~~Net, Vieštorgo~~ Vieštorgo įgaliojiminiui. ~~Vieštorgo įgaliojiminiai~~ 1940.VIII.25 d. panaikinus Finansų Komisariato išduotų licencijų užsienio prekėms įvežti galiojimą, skyrius turėjo atlikti eilę darbų, susijusių su importuotų prekių išgavimu. Licencijos prekėms, esančioms muitinėse, atiduodamos valstybinėms prekyboms, kooperatyvams. Skyrius parūpino apie 4500 licencijų pagal kurias buvo gautos prekės. Šiuo metu esama neišaiškintų siuntų Virbalio muitinėje apie 120, Kauno - apie 150 ir pašto siuntinių apie 800.

Taip pat šio skyriaus žinioje yra prekybos normavimas, leidimų išdavimas bei tinkamas tekstilės prekių, elektros reikmenų, bei kitokių pramoninių prekių paskirstymas valstybinių prekybų bei kooperatyvų tarpe.

2/ Maisto produktų prekybos skyrius šiuo metu dar nėra pilnumoje suorganizuotas, nes nebūta sunkumų tos šakos prekyboje, kadangi ji nebuvo privačių prekybininkų žinioje, bet buvo tvarkoma kooperatyvų ar valstybinių įmonių ("Pienocentras", "Maistas").

3/ Kainų skyrius turi uždaviniį nustatinėti kainas, nuolaidas ir kt. Skyriaus jau turima patyrimo, nes praktiškai susidurta su dviem kainų pakėlimo pravedimais.

4/ Planavimo ir Finansų skyrius sudarinėja prekių apyvartas, visuomeninio maitinimo, prekybos tinklų planus, finansinius ir kredito planus ir kt. Ligi šiol Planavimo skyrius yra paruošęs finansinį, prekių apyvartos planus 1941 metams, prekybos ir visuomeninio maitinimo tinklo planą 1941 m., turi sudaręs prekių apyvartos planą 1941 m. I bertainiui, paskirstydamas apyvartas tarp atskirų valstybinių prekybų. Be to, skyrius padeda valstybinėms prekyboms sudaryti kiekvienos krautuvės prekių apyvartos planą 1941 m. I bertainiui.

Finansų skyrius tvarko nacionalizuotų prekybos įmonių nacionalizacijos fondo apyskaitą, kooperatinių ir kitų įmonių atsiskaitymą už perduotas nacionalizuotų įmonių prekes ir turtą, turi paruošęs valstybinių prekybų kreditavimo planą, prižiūri ir instruktuoja valstybinių prekybų sąskaitybą ir ruošia taisykles bei nurodymus 1941 m. sąskaitybai vesti prisilaikant sąjungoje veikiančių nuostatų ir praktikos.

Finansų skyriaus žinioje yra nacionalizacijos fondo tvarkymas. Pažymėtina, kad nacionalizuotų prekybos įmonių fondo sutvarkymas reikalauja daug darbo: reikalinga patikrinti nacionalizuotų įmonių nacionalizacijos aktus, nustatyti kooperatyvų atsiskaitymo tvarką už jų nupirktas nacionalizuotų įmonių prekes, sutvarkyti debitorių skolų išieškojimo klausimą, atsiskaitymą su išdu ir kt. Daugelis iš aukščiau pažymėtų darbų pradėta tvarkyti: nacionalizuotų prekybos įmonių pinigai ir einamosios sąskaitos yra pervestos Prekybos ir Finansų Liaudies Komisarų nacionalizuotų įmonių nacionalizacijos fondo sąskaiton TSRS Valstybiniame Banke, ruošiamos kooperatyvų atsiskaitymo taisyklės ir kt.

Bendraudariaujant su VCSRS brigada, Planavimo ir Finansų skyrius paruošė naujus prekybos ir visuomeninio maitinimo įmonių tarnautojų atlyginimo tarifus, kurie Liaudies Komisarų Tarybos patvirtinti š.m. XI.25 dieną. Šiuo metu baigiama ruošti skatinamoji premijinė atlyginimo sistema, kuri bus įvesta nuo 1941.I.1 dienos. Sunormalėjus prekybos įmonių veikimui dėl tarpybinės valiutos įvedimo artimiausioj ateityj bus galimybė prekybos ir visuomeninio maitinimo įmonėse nustatyti išdirbimo normas, pritaikant jas prie tarybinių normų.

5/ Prekybos organizavimo ir technikos skyrius turi paruošęs prekybos Kaune tinklo planą, baigia ruošti Vilniaus miesto prekybos tinklo planą.

6/ Kadry paruošimo ir parinkimo skyrius su prekybos darbuo-

tojais buvo padaręs eilę pasitarimų Kaune ir Vilniuje, platus prekybos darbuotojų aktyvo susirinkimas buvo sušauktas Kaune 1940.XII. 12 d.

Prekybos kadrų kvalifikacijoms pakelti yra suorganizuoti techminimumo kursai, kurie tęsės 3 mėnesius. Prie Valstybinės Prekybos Kaune (1940.XI.27 d. pradėjo darbą) suorganizuotus kursus lanko 75 asmenys (3 grupės-pagal specialybę), prie "Paramos" Kaune (1940.XI.30 d.) - 75 asm. (3 grupės), prie Urmo Kontoros Kaune (1940.XII. 13 d.) - 53 asm. (2 grupės), prie Valstybinės Prekybos Vilniuje - 145 asm. (6 grupės) prie Šiaulių Valstybinės Prekybos (1940.XII.16d.) - 44 asm. (2 grupės) prie Panevėžio Valstybinės Prekybos - 50 asm. (2 grupės - pradės veikti po naujų metų). Prie "Valgio Tresto" irgi organizuojami techminimumo kursai. Organizuojami tinkami kursai ir įmonių direktoriams jų kvalifikacijoms pakelti: tokie kursai jau veikia prie Pramoninių Prekių Pardavimo Urmo Kontoros Kaune. Kursai ruošiami tuo planu, kad 1941 metais visi valstybinės ir kooperatinės prekybos tarnautojai išeitų nustatytą techminimumą.

Prekybos darbuotojams ruošti LTSR-je yra Prekybos Institutas Šiauliuose su 200 studentų ir 4 prekybos mokyklos su bendru 1927 mokinių skaičiumi: Vilniuje - 739 mok., Kaune - 582 mok., Šiauliuose - 374 mok. ir Panevėžyje 232 mok. Prekybinėse mokyklose mokymas pritaikomas sąjunginei programai.

TSRS Prekybos Liaudies Komisariatas siūlo Komisarui perimti, kaip tai yra nurodyta jo nuostatuose, Prekybos Institutą ir prekybos mokyklas savo žinion. Komisariatas perėmęs mokyklas, turės galimumo netarpiškai rūpintis tinkamu kvalifikuotų tarybinei prekybai kadrų parengimu.

7/ Juridinis skyrius yra parengęs valstybinių prekybų ir kitų organizacijų įstatus, pavyzdines sutartis, vykdomųjų komitetų prekybos skyrių nuostatus ir kt. Žymus skyriaus darbas yra medžiagos paruošimas Komisijai skundams, paduotiems ryšium su prekybos įmonių nacionalizavimu, tirti ir spręsti. Komisija yra išsprendusi eilę principinių klausimų dėl trečiųjų asmenų pretenzijų į nacionalizuotas įmones. Be to, ligi š.m. XII.6 dienos yra išspręsta 141 byla, dar liko neišspręstų apie 1500 bylų.

Komisariato artimiausieji uždaviniai.

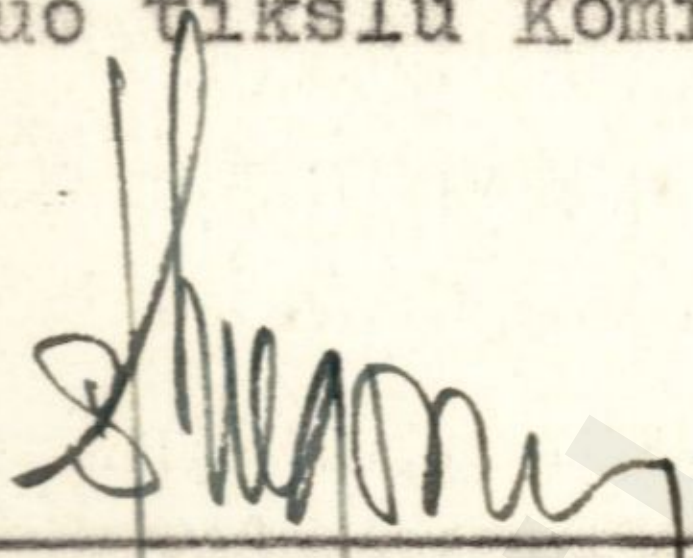
- 1/ Užbaigti vietinės pramonės gaminių kainininkų sudarymą.
- 2/ Susitarus su Vietinės Pramonės Liaudies Komisarui ir

Maisto Pramonės Liaudies Komisarjatu nustatyti standartus ir techninius rodyklius jų gaminamiems gaminiams.

3/ Sudaryti tikslų prekybos tinklo plėtimo ir pertvarkymo 1941 m. planą.

4/ TSRS Liaudies Komisarų Tarybos patvirtinus Prekybos Liaudies Komisarjato sudarytą 1941 m. prekių apyvartos planą, sudaryti tikslų prekių paskirstymo planą 1941 m. I bertainiui ir parūpinti reikalingų I bertainiui prekių, duodant atitinkamus užsakymus vietinei pramonei ir sąjunginėms bazėms.

5/ Vilniaus miesto prekybinį tinklą kuo skubiausia paruošti sostinėms reikalavimams, kuriuo tikslu Komisarjatas turėtų artimiausiu laiku persikelti Vilniu.

M. GREGORAUSKAS,
Prekybos Liaudies Komisaras

1940.XII.28 d.